

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

DECIZIE

**nr. CN – 24/17-77
din 25.10.2018**

mun. Chișinău

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 alin. (1) lit. h) al Legii concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 (în continuare Legea concurenței), Hotărârii Parlamentului nr. 179 din 12 iulie 2013 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței, precum și Hotărârii Parlamentului nr. 220 din 27 septembrie 2013 privind numirea în funcție a unui membru al Plenului Consiliului Concurenței,

analizând raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 24 din 02 octombrie 2017, privind presupusa încălcare a prevederilor art. 15 lit. b) din Legea concurenței de către întreprinderea „Center for American Exchange Programs” S.R.L. în raport cu întreprinderea „Student Travel” SRL, audierile desfășurate și materialele acumulate în cadrul investigației,

A CONSTATAT:

La data de 24 august 2017 în cadrul Consiliului Concurenței, a parvenit plângerea întreprinderii „Student Travel” S.R.L. cu nr. de intrare 3348 referitor la presupusele acțiuni de concurență neloială, realizate de către întreprinderea „Center for American Exchange Programs” S.R.L. și anume, încălcarea prevederilor art. 15 lit. b) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, manifestate prin răspândirea de către „Center for American Exchange Programs” S.R.L. a unor afirmații false despre activitatea „Student Travel” S.R.L., afirmații ce dăunează activității acestuia.

Urmare a examinării preliminare a plângerii, în conformitate cu prevederile art. 55 alin. (1) din Legea concurenței, în temeiul prevederilor art. 41 alin. (1) lit. f) din Legea concurenței, Plenul Consiliului Concurenței, prin Dispoziția nr. 24 din 02 octombrie 2017, a dispus inițierea investigației privind presupusa încălcare a prevederilor art. 15 lit. b) al Legii concurenței, de către întreprinderea „Center for American Exchange Programs” S.R.L., prin răspândirea unor afirmații false despre

activitatea concurentului sau - „Student Travel” S.R.L., afirmații ce dăunează activității acestuia.

1. Părțile implicate

Reclamant:

Întreprinderea „Student Travel” S.R.L., înregistrată la 17 iulie 2007, adresa juridică: MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, nr. 59, IDNO 1007600044224, pagina web: www.studenttravel.md, poșta electronică: asem@studenttravel.md, tel. (022) 402 890.

Întreprinderea prestează servicii de încadrare/înscriere a studenților în programe de schimb educațional-cultural în S.U.A. în baza Licenței seria A MMII nr. 054231, eliberată de Camera de Licențiere la data de 07 iunie 2016, valabilă până la 06 iunie 2021.

Reclamat:

Întreprinderea „Center for American Exchange Programs” S.R.L., înregistrată la 20 august 2014, adresa juridică: MD-2068, mun. Chișinău, bd. Moscova, nr. 14/1, IDNO 1014600028644, pagina web: www.caep.md, poșta electronică: workandtravel@caep.md, tel. (022) 855 888.

Întreprinderea prestează servicii de încadrare/înscriere a studenților în programe de schimb educațional-cultural în S.U.A. în baza Licenței seria A MMII nr. 053795, eliberată de Camera de Licențiere la data de 22 decembrie 2016, valabilă până la 21 decembrie 2021.

2. Piața relevantă

Piața relevantă este piața în cadrul căreia se evaluează o anumită problemă de concurență și care se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă.

Piața relevantă a produsului – piață a produselor considerate de consumatori ca interschimbabile sau substituibile datorită utilizării date acestora, datorită caracteristicilor fizice, funcționale și prețului.

Piața relevantă a produsului, în sensul examinării cazului dat, este piața prestării serviciilor de încadrare/înscriere a studenților în programul de schimb educațional-cultural în S.U.A.

Piața relevantă geografică - este zona în care întreprinderile sunt implicate în oferta sau cererea de pe piața relevantă a produsului, în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene și care poate fi deosebită de zonele geografice învecinate prin condiții de concurență ce diferă în mod apreciabil.

Ținând cont de faptul că ambele întreprinderi sunt rezidente ale Republicii Moldova, iar activitatea de prestare a serviciilor de încadrare/înscriere a studenților

în programe de schimb educațional-cultural în S.U.A., de asemenea, se realizează pe teritoriul Republicii Moldova, piața relevantă *geografică o constituie teritoriul Republicii Moldova.*

Piața relevantă este piața prestării serviciilor de încadrare/înscriere a studenților în programe de schimb educațional-cultural pentru S.U.A. în Republica Moldova.

3. Acte și fapte constatate

La data de 24 august 2017 în cadrul Consiliului Concurenței a parvenit plângerea întreprinderii „Student Travel” S.R.L. (cu nr. de intrare 3348) referitor la presupusele acțiuni de concurență neloială, realizate de către întreprinderea „Center for American Exchange Programs” S.R.L. și anume, încălcarea prevederilor art. 15 lit. b) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012.

Potrivit datelor prezentate în plângere, rezultă că presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de către întreprinderea reclamată s-au manifestat prin răspândirea de către „Center for American Exchange Programs” S.R.L. a unor afirmații false despre activitatea „Student Travel” S.R.L., afirmații ce dăunează activității acestuia.

„Student Travel” S.R.L. invocă că, „Center for American Exchange Programs” S.R.L. deținând site-ul www.caep.md, pe data de 21 august 2017 a plasat articolul intitulat „Rechinii Work And Travel”, care conținea următoarele înscrisuri:

- „Acord Travel și Student Travel, rechinii care au distrus programul Work And Travel”;
- „Dacă ești student trebuie să răspunzi la întrebarea! Acord Travel și Student Travel mă crede prost? Am demnitate? Sunt atât de slab ca să mă las amăgit?”;
- „În februarie 2017 Acord Travel și Student Travel au hotărât să facă bani din refuzurile de viză și din studenții care nu se întorc la timp”;
- „Cei care vor face gălăgie posibil li se vor rambursa 200\$. Până la moment nu am auzit ca cineva să își scoată banii”;
- „Pe 10 august au trimis tuturor studenților din USA un mesaj că compania se închide și că programul nu va mai fi în Moldova. Prostală pe loc drept ca să facă 2000\$ de pe câți mai mulți părinți”;
- „Dacă ești Manager de Program spune-mi cum te simți să promovezi și să faci jocul murdar al administrației?”;
- „CAEP/Center for American Exchange și Eu Lucian Cioroianu nu mă las prostit, îmi respect demnitatea și voi promova corect programul Work And Travel, am să fac asta prin a le vorbi sincer și deschis studenților care vor să participe.”;
- „Mulțumim că ne-ai plătit hai să încercăm și la anu sau hai cu noi în Bulgaria în papușoi”.

Astfel, „Student Travel” S.R.L. consideră că articolul plasat de către „Center for American Exchange Programs” S.R.L. constituie o acțiune de concurență neloială, manifestată prin discreditarea concurenților. Mai mult ca atât, reclamantul consideră că afirmațiile publicate constituie judecăți de valoare fără substrat factologic, intenția urmărită fiind dăunarea activității întreprinderii „Student Travel” S.R.L. și discreditarea imaginii profesionale a companiei în ochii consumatorilor, în lipsa oricăror probe și dovezi din partea reclamatului. La fel, „Student Travel” S.R.L. consideră ca argument în sprijinul tezei cu privire la discreditarea activității sale, în scopul acaparării clientelei „Student Travel” S.R.L., fraza de la finele articolului: *„Dacă tot vrei să riști alege o companie cinstită și onestă unde în caz de refuz de viză să nu pierzi mai mult de 300 usd. Anul acesta noi CAEP/Center for American Exchange Programs avem doar 75 de joburi și forme DS disponibile și acceptăm doar studenți anul 2 cu note bune și foarte puțini studenți anul 1. Pentru detalii vezi secțiunea CONTACTE”*.

Prin procesul-verbal de cercetare la fața locului nr. 40 din 25 august 2017, s-a constatat faptul că pe pagina web www.caep.md, la accesarea linkului <https://caep.md/work-and-travel/acord-travel-si-student-travel-rechinii-care-au-distrus-programul-work-and-travel> se prezenta și difuza informația, expusă în plângerea „Student Travel” S.R.L. sus menționată, cu excepția afirmației *„Anul acesta noi CAEP/Center for American Exchange Programs avem doar 75 de joburi și forme DS disponibile și acceptăm doar studenți anul 2 cu note bune și foarte puțini studenți anul 1. Pentru detalii vezi secțiunea CONTACTE”*, care nu s-a regăsit în articolul plasat pe pagina web www.caep.md. Mai mult, prin procesul-verbal enunțat s-a constatat faptul că, conform datelor plasate pe pagina web www.nic.md, registrant al domeniului www.caep.md este „Center for American Exchange Programs” S.R.L. și domeniul a fost creat la 15 februarie 2016.

Prin scrisoarea nr. CN-05/324-1985 din 04 septembrie 2017, Consiliul Concurenței a solicitat de la „Center for American Exchange Programs” S.R.L. expunerea asupra plângerii, depuse de reclamant și probarea afirmațiilor, expuse pe pagina www.caep.md.

Întreprinderea „Center for American Exchange Programs” S.R.L., prin scrisoarea nr. 3582 din 15 septembrie 2017, își exprimă dezacordul față de faptele imputate, considerând că presupusele acțiuni ilegale nu se încadrează în condițiile art. 15 al Legii concurenței, deoarece articolul „Rechinii Work And Travel” reflectă drept o sinteză a mai multor opinii care conține o informare cu titlu general asupra situației existente, situație care de fapt corespunde realității și opiniei publice.

Astfel:

- „Center for American Exchange Programs” S.R.L. consideră că afirmația *„Acord Travel și Student Travel, rechinii care au distrus programul Work And Travel”* este o concluzie rezultată nu din presupuneri sau careva imaginații, ci din valul imens de nemulțumiri exprimate în public.

- Afirmățiile „*Dacă ești student trebuie să răspunzi la întrebarea! Acord Travel și Student Travel mă crede prost? Am demnitate? Sunt atât de slab ca să mă las amăgit?*” și „*Dacă ești Manager de Program spune-mi cum te simți să promovezi și să faci jocul murdar al administrației?*” – nu le consideră ca afirmații defăimatoare și de răspândire a unor relatări cu privire la niște fapte false, invocând că expresiile menționate conțin un șir de întrebări și în nici un caz nu conțin afirmații, concluzii.
- Afirmăția „*În februarie 2017 Acord Travel și Student Travel au hotărât să facă bani din refuzurile de viză și din studenții care nu se întorc la timp*” este considerată de reclamant veridică, deoarece conform contractului, utilizat în programul „*Work And Travel*” de către „Student Travel” S.R.L., este prevăzută garanția executării obligației de plată de către participantul la program prin intermediul fidejursorului, valoarea fidejusiunii fiind de 2000 dolari S.U.A. Mai mult, „Center for American Exchange Programs” S.R.L. consideră această clauză abuzivă.
- Referitor la afirmațiile „*Student Travel se închide și că programul nu va mai fi în Moldova*”, reclamantul o consideră veridică, deoarece „Student Travel” S.R.L. a informat în mod public despre sistarea programului „*Work and Travel*” pentru S.U.A.

Totodată, „Center for American Exchange Programs” S.R.L. consideră că prin conținutul articolului „*s-a asigurat un scop general informativ, bazat pe situația actuală existentă în domeniul Work and Travel, concluzie ce s-a impus ca urmare a opiniilor negative exprimate de participanții la acest program. Numărul impunător de recenzii negative denotă existența unei probleme și care nu ar fi natura ei, scopul general de informare și dreptul publicului de a fi informat prevalează cu mult asupra disconfortului generat de exprimarea unor adevăruri.*”

Reclamantul mai menționează că „Student Travel” S.R.L. nu aduce nici o probă sau circumstanță ce ar dovedi că afirmațiile din articol sunt false, acesta rezumându-se doar la manifestarea unei nemulțumiri prin argumente superficiale. Atașat răspunsului, reclamantul a prezentat copia articolului „Acord Travel Șarlatanii nr. 1 în programele Work And Travel” cu opiniile internaților despre „Student Travel” S.R.L. și copia anunțului „Student Travel” S.R.L. de sistare a activității pentru programul „*Work and Travel*” în SUA.

Prin scrisorile cu nr. CN-05/377-2123 și nr. CN-05/376-2126 din 19 septembrie 2017, Consiliul Concurenței a invitat reprezentanții împuterniciți ale întreprinderilor „Center for American Exchange Programs” S.R.L. și „Student Travel” S.R.L. pentru interviu pe seama cazului.

La data de 21 septembrie 2017, în temeiul art. 54 alin. (5) al Legii concurenței a fost desfășurat interviul cu fondatorul întreprinderii „Student Travel” S.R.L. dl ***, avocatul *** și avocatul-stagiar ***. În cadrul interviului, reprezentanții reclamantului au ținut să insiste că afirmațiile din articolul sus menționat sunt

eronate și neautentice. Astfel, reprezentanții „Student Travel” S.R.L. afirmă că în mesajul, transmis pe e-mail studenților se menționa că „Student Travel” S.R.L. sistează activitatea programului „Work and Travel” U.S.A. și că, compania nu va presta acest serviciu în Republica Moldova pentru următorul sezon - 2018. Suplimentar, reclamantul a comunicat că nu a făcut anunț precum că programul nu va mai fi în Moldova. Mai mult, consideră că sensul mesajului transmis studenților pe e-mail era expus clar, în timp ce în articolul, plasat de „Center for American Exchange Programs” S.R.L., mesajul s-a expus într-o altă manieră, fiind schimbat sensul cuvintelor din mesajul „Student Travel” S.R.L.

În ceea ce privește afirmația „în februarie 2017 Student Travel a hotărât să facă bani din refuzurile de viză și din studenții care nu se întorc la timp”, reprezentanții „Student Travel” S.R.L. au relatat că și înainte au existat clauze cu privire la penalități, doar că acestea erau minore. Însă, odată cu creșterea numărului de studenți care nu reveneau în țară la expirarea vizei, Ambasada S.U.A. a recomandat companiilor din domeniu, luarea unor măsuri în scopul responsabilizării studenților în vederea întoarcerii acasă. Respectiv, faptul impunerii unei penalități convenționale, care urmează a fi achitată în caz că la expirarea vizei, studentul nu se întoarce acasă, a fost parțial dictată de către cerințele Ambasadei S.U.A. Au mai menționat că, contractul tip conține clauza de obligativitate a studentului de a se întoarce în Republica Moldova în termenul stabilit de Ambasada S.U.A. din Republica Moldova. Totodată, au menționat că până în prezent nu au fost percepute careva plăți de la părinții studenților, care nu s-au întors în Republica Moldova.

Urmare a interviului, Consiliul Concurenței, prin scrisoarea nr. CN-05/390-2175 din 25 septembrie 2017, a solicitat întreprinderii „Student Travel” S.R.L. prezentarea informațiilor suplimentare și anume:

- formulare tipizate de documente ce sunt semnate între „Student Travel” S.R.L. și clienții săi (*contracte, declarații, etc.*) cu specificarea clauzelor contractuale, reglementări aplicabile în cazul refuzului de acordare a vizei și neîntoarcerii clienților în termenul stabilit prin contract;
- lista întreprinderilor, ce activează pe piața de plasare în câmpul muncii a studenților din Republica Moldovei, în cadrul programelor „Work and Travel”;
- corespondența cu „Center for American Exchange Programs” S.R.L. referitor la obiectul plângerii;
- argumente, care combat afirmația: „Acord Travel” și „Student Travel” au hotărât să facă bani din refuzurile de viză și din studenții care nu se întorc la timp”;
- date despre prejudiciul adus companiei „Student Travel” S.R.L. ca urmare a acțiunilor întreprinderii „Center for American Exchange Programs” S.R.L.

Prin scrisoarea cu nr. 3659 din 25 septembrie 2017, „Student Travel” S.R.L. a comunicat că, costul programului, a cărui quantum la momentul încheierii contractului este deja cunoscut de către student și acceptat de acesta, este achitat doar după obținerea vizelor la Ambasada S.U.A. Referitor la clauza penală în

mărime de 2000 dolari S.U.A., aceasta se achită doar dacă studentul nu își onorează obligația privind reîntoarcerea sa în țară până la expirarea vizei de ședere. Reclamantul a mai prezentat modelele de contracte în baza cărora sunt acordate serviciile în cadrul programului de schimb educațional-cultural „*Work and Travel*”, copiile actelor de corespondență cu întreprinderea „Center for American Exchange Programs” S.R.L. și copia anunțului de sistarea a activității pentru programul „*Work and Travel*” în U.S.A. Suplimentar la scrisoarea nr. CN-05/390-2175 din 25 septembrie 2017, „Student Travel” S.R.L., prin scrisoarea din 02 octombrie 2017 (cu nr. de intrare 3728), a comunicat că reclamantul a întreprins acțiuni intenționate în scopul discreditării „Student Travel” S.R.L., și anume, mediatizarea articolului de discreditare în cadrul rețelelor de socializare *Facebook* și *Instagram* și că primele urmări ale acțiunilor de discreditare deja se resimt la nivelul programului de schimb educațional-cultural „*Work and Travel*” pentru Franța. Totodată, „Student Travel” S.R.L. a menționat că în scrisoarea adresată studenților, acesta a comunicat în mod explicit că nu vor fi prestate servicii „*Work and Travel*” S.U.A. doar pentru următorul sezon.

Prin scrisoarea nr. CN-05/393-2196 din 26 septembrie 2017, Consiliul Concurenței a solicitat de la „Center for American Exchange Programs” S.R.L. probarea afirmației „*Acord Travel*” și „*Student Travel*” au hotărât să facă bani din refuzurile de viză și din studenții care nu se întorc la timp (cu probarea cazurilor concrete)”.

Ca răspuns, „Center for American Exchange Programs” S.R.L., prin scrisoarea din 02 octombrie 2017 (cu nr. de intrare 3727), a prezentat copia articolului „*Work and Travel: sfârșit de sezon*”, plasat în „Ziarul de Gardă” la data de 08 septembrie 2011, opiniile internauților și corespondența existentă între părțile pe caz.

La data de 24 octombrie 2017, în temeiul art. 54 alin. (5) al Legii concurenței a fost desfășurat interviul cu administratorul întreprinderii „Center for American Exchange Programs” S.R.L., dna *** și avocatul, dna ***, care au ținut să insiste că afirmațiile din articolul sus menționat sunt veridice și autentice. Astfel, în cadrul interviului, reprezentantul „Center for American Exchange Programs” S.R.L. a comunicat că „Student Travel” S.R.L. a trucat semnarea contractelor de fidejusiune prin obligarea semnării acestora peste noapte, invocându-le studenților ca argument pentru semnare motivul că, contractul respectiv este o cerință obligatorie, înaintată de Ambasada S.U.A., și că nesemnarea acestuia de către studenți va duce la refuz de viză din partea Ambasadei S.U.A. Suplimentar, reclamatul a menționat că acest lucru poate fi confirmat de studenți. Reclamatul afirmă că respectivele acțiuni afectează în mod semnificativ imaginea companiilor, care activează în domeniu, iar studenții se dezamăgesc în serviciile prestate de acestea și consideră toate companiile drept escroci. Reclamatul a mai comunicat că în cadrul prezentărilor programului „*Work and Travel*”, reprezentanții „Student Travel” S.R.L. duc în eroare studenții, spunându-le că în caz de refuz de viză, le vor rambursa toți banii, însă ulterior rețin

anumite sume, chiar dacă studenții întrunesc cerințele stabilite privind media simestrială și nivelul de cunoaștere al limbei engleze¹. Mai mult, în contractele, care se prezintă studenților pentru semnare, cuantumul sumelor pentru achitare, diferă de cuantumul comunicat studenților anterior, în cadrul prezentărilor. Reclamatul consideră că mesajul, transmis studenților de către „Student Travel” S.R.L., are un caracter ambiguu, ceea ce a făcut ca studenții să înțeleagă că programul „*Work and Travel*” se încheie în general în contextul politicii promovate de președintele S.U.A. în vederea închiderii programelor de schimb cultural al studenților și conținutul mesajului, publicat de „Student Travel” S.R.L.

Prin scrisoarea nr. CN-06/451-2419 din 26 octombrie 2017, Consiliul Concurenței a solicitat de la Î.S. „MoldData” prezentarea:

- datelor de identificare ale deținătorului domeniului www.caep.md cu prezentarea copiilor contractelor de prestare a serviciilor de înregistrare și menținere de domenii în zona .md;

- numărului vizitatorilor unici în perioada august – septembrie 2017 al domeniului menționat.

Prin scrisoarea din 13 noiembrie 2017 (cu nr. de intrare 4070), Î.S. „MoldData” a comunicat că, calitatea de registrant al numelui de domeniu www.caep.md deține ***, iar copia contractului de prestare servicii nu poate fi prezentată din motivul că înregistrarea a avut loc on-line. Totodată, Î.S. „MoldData” a comunicat că nu deține informații privind numărul vizitatorilor unici, deoarece site-ul www.caep.md nu a fost și nici nu este găzduit la serverele Î.S. „MoldData”.

Întru elucidarea unor aspecte, Consiliul Concurenței, prin scrisoarea nr. CN-06/453-2417 din 26 octombrie 2017, a solicitat de la „Student Travel” S.R.L. prezentarea informațiilor suplimentare privind:

- perioada introducerii contractului de fidejusiune;
- specificarea etapei când i se aduce la cunoștința studentului necesitatea de a încheia contractul de fidejusiune;
- modalitatea aducerii la cunoștința studentului a necesității semnării contractului de fidejusiune.

Ca răspuns, „Student Travel” S.R.L., prin scrisoarea din 02 noiembrie 2017 (cu nr. de intrare 3990) a comunicat că, contractul de fidejusiune s-a introdus de 3-4 ani în urmă și era prevăzut pentru studenții care optau pentru serviciul „*Achiți când vii*”, aceștea având posibilitatea de a achita costul programului nu la plecare, dar la întoarcerea din S.U.A. Conform acestui contract de fidejusiune, studenții aveau obligația de a prezenta 2 fidejutori, care garantau rambursarea costului programului. Suplimentar, reclamantul a comunicat că există încă un tip de contract de fidejusiune, care prevede rambursarea sumelor aferente clauzei penale în cazul neîntoarcerii la timp în Republica Moldova. Acest contract s-a introdus în luna aprilie 2017, ca urmare a ședinței comune dintre reprezentanții Ambasadei S.U.A.

¹ Capitolul G pct. 3 din contractul tip, încheiat între „Student Travel” S.R.L. și beneficiari

din Republica Moldova și „Student Travel” S.R.L. și luării deciziei în vederea stimulării studenților de a se reîntoarce acasă. În continuare, reclamantul a mai comunicat că urmare a deciziei din aprilie 2017, studenților care deja erau înscriși în program și aveau încheiate contracte cu „Student Travel” S.R.L., li s-a propus rambursarea integrală a sumelor achitate în cazul în care aceștea vor opta pentru rezilierea contractului și nu vor dori semnarea contractului de fidejusiune. În cazul studenților, care s-au înscris în program după aprilie 2017, acestora li se prezenta informația cu privire la necesitatea încheierii unui contract de fidejusiune (*contract care includea garanția rambursării clauzei penale stabilite în caz de neîntoarcere la timp acasă*) ca anexă la cererea semnată de ei pentru participare la program. Tot în răspunsul respectiv reclamantul mai afirmă că studenților li se aducea la cunoștință, în prealabil și în formă scrisă, necesitatea încheierii unui contract de fidejusiune, în ipoteza în care vor semna un contract de înscriere în programul „*Work and Travel*”.

Pentru a clarifica mai detaliat aspectele cauzei, Consiliul Concurenței a mai solicitat prin scrisoarea CN-04/485-2778 din 11 decembrie 2017 de la „Student Travel” S.R.L. prezentarea informației privind modificările operate în ultimii 3 (trei) ani în contractul privind accesul la programul de schimb cultural „*Work and Travel*” și/sau în anexele la acesta și ce au cauzat modificările respective; numărul persoanelor, participante la program, au semnat acordul adițional (ACV) nr.1 la contract și/sau contractul de fidejusiune, precum și comunicarea numărului de persoane în privința cărora s-a aplicat clauza penală în mărime de 2000 dolari S.U.A., clauză stabilită pentru nerespectarea termenului de reîntoarcere în Republica Moldova.

Ca răspuns, „Student Travel” S.R.L., prin scrisoarea din 21 decembrie 2017 (*cu nr. de intrare 4720*), a comunicat că *** participanți ai programului „*Work and Travel*” au semnat acordul adițional ACV nr.1 la contract și că scopul acordului ACV („*Achiți când vii*”) constă în permisiunea oferită de „Student Travel” S.R.L. studenților de a achita costul programului la reîntoarcerea în țară. Opțiunea respectivă este valabilă doar în cazul garantării de către fidejutori a achitării costului programului de către student. În urma interviului de obținere a vizei de la Ambasada S.U.A., doar *** de studenți au beneficiat de opțiunea de a achita la reîntoarcere. Reclamantul a mai comunicat că din cei *** studenți care nu au revenit în țară la expirarea vizei pentru programul „*Work and Travel*”, doar *** studenți au achitat în mod benevol penalitatea de 2000 dolari S.U.A. În același timp, reclamantul comunică despre faptul că a decis în mod definitiv de a nu solicita sumele cu titlu de penalitate în mărime de 2000 dolari S.U.A., iar în cazul sumelor deja achitate a adus la cunoștința plătitorilor decizia dată și că rambursarea plăților se va face la prima solicitare celor care au achitat.

Prin scrisoarea nr. CN-04/486-2779 din 11 decembrie 2017, Consiliul Concurenței a solicitat de la „Center for American Exchange Programs” S.R.L. prezentarea informației privind numele, datele de contact ale persoanelor, care au

beneficiat de serviciile oferite de „Student Travel” S.R.L. și care eventual sunt gata de a face declarații în vederea stabilirii situației de fapt; cine și când a înregistrat domeniul www.caep.md și de către cine în prezent este administrat acest domeniu. La fel, s-a solicitat informația privind modificările operate în ultimii 3 ani în contractul, încheiat între „Center for American Exchange Programs” S.R.L. și participanții programului de schimb cultural „Work and Travel” și/sau în anexele la contract. Suplimentar, s-a solicitat prezentarea unei copii a contractului, acordurilor adiționale și/sau anexelor.

Ca răspuns la scrisoarea nr. CN-04/486-2779 din 11 decembrie 2017, „Center for American Exchange Programs” S.R.L. prin scrisoarea din 09 ianuarie 2018 (cu nr. de intrare 49) a prezentat numele și datele de contact ale persoanelor nemulțumite de serviciile prestate de compania „Student Travel” S.R.L. și care și-au exprimat acordul de a face declarații. Totodată, reclamatul a comunicat că domeniul www.caep.md a fost înregistrat aproximativ în luna februarie 2016 de *** și că în prezent este administrat tot de aceeași persoană. Referitor la modificările operate în contract, reclamatul a comunicat că s-au operat doar modificări ale tarifelor, dintre care unele tarife au fost micșorate, iar altele majorate, menționând care plăți au fost modificate, prezentând copii a 2 contracte, unul fiind încheiat în 2016, celălalt în 2017.

Prin scrisorile nr. CN-06/50-449, CN-06/49-450, CN-06/51-451, CN-06/55-452, CN-06/53-454, CN-06/52-456 din 23 februarie 2018 și nr. CN-06/71-514 din 03 martie 2018, Consiliul Concurenței a invitat studenții, participanți la programul „Work and Travel”, pentru interviu pe seama cazului.

În perioada 27 februarie 2018 - 16 martie 2018, la sediul Consiliului Concurenței au fost intervievați - ***.

În mare măsură, în cadrul interviurilor, persoanele intervievate au comunicat informații similare, și anume:

- Acordurile adiționale la contract prin care s-a introdus sintagma „*contractului nu îi vor fi aplicabile condițiile full-refund anterior stabilite*” s-au semnat în mare grabă, cu o zi/câteva zile înainte de interviu sau chiar în ziua interviului pentru obținerea vizei la Ambasada S.U.A., studenților de către reprezentanții „Student Travel” S.R.L., fiindu-le comunicat că în cazul în care nu vor semna acordul respectiv, nu vor fi admiși la Ambasadă pentru interviu, motivând acțiunile date ca o cerință stabilită de Ambasada S.U.A.

- Studenții s-au arătat foarte nemulțumiți de felul cum a procedat „Student Travel” S.R.L. prin introducerea respectivei modificări, aceasta nefiind negociată, contrar cerințelor de bună-credință și au menționat că clauza acordului prin care s-a stabilit că „*contractului nu îi vor fi aplicabile condițiile full-refund anterior stabilite*”² este evident abuzivă.

² Capitolul C pct. 3 din acordul adițional la contractul, încheiat între „Student Travel” S.R.L. și beneficiari

³ Articolul 513 din Codul Civil al RM

- Rambursarea sumelor achitate pentru participare la program (*în cazul studenților care nu au trecut interviul la ambasadă*) s-a efectuat cu încălcarea termenilor contractuali și nu în cuantumul, stabilit în contract.

În acest context, în baza informațiilor deținute conchidem că nu au fost identificate toate semnele constitutive de discreditaare a concurentului prin răspândirea de către „Center for American Exchange Programs” S.R.L. a unor afirmații false despre activitatea „Student Travel” S.R.L.

Motivele care fundamentează această concluzie sunt următoarele:

1. „Student Travel” S.R.L., modificând contractul prin includerea unei clauze abuzive, nu a ținut cont de prevederile Codului Civil și anume „Dispozițiile generale cu privire la obligații privind comportarea cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației”³.

2. Urmare a analizei informației acumulate în procesul investigării, se constată faptul că afirmațiile privind acțiunile „Student Travel” S.R.L., expuse în articolul plasat pe www.caep.md, constituie simple judecăți de valoare, „Student Travel” S.R.L. neprobând că respectivele judecăți de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

Afirmația expusă de „Student Travel” S.R.L. în plângerea nr. 3348 din 24 august 2017: *„Anul acesta noi CAEP/Center for American Exchange Programs avem doar 75 de joburi și forme DS disponibile și acceptăm doar studenți anul 2 cu note bune și foarte puțini studenți anul 1. Pentru detalii vezi secțiunea CONTACTE”* și considerată drept argument privind discreditaarea activității sale, în vederea acaparării clientelei „Student Travel” S.R.L. nu s-a regăsit în articolul plasat de „Center for American Exchange Programs” S.R.L. Probe în vederea confirmării existenței acelei fraze în mesajul reclamatului nu s-au prezentat. Mai mult ca atât, în cadrul cercetării la fața locului, efectuate la data de 25 august 2017, în conținutul articolului, plasat pe pagina web www.caep.md, nu s-a regăsit fraza *„Anul acesta noi CAEP/Center for American Exchange Programs avem doar 75 de joburi și forme DS disponibile și acceptăm doar studenți anul 2 cu note bune și foarte puțini studenți anul 1. Pentru detalii vezi secțiunea CONTACTE”*.

3. Consumatorul (*studentul*) nu a avut posibilitatea reală de a se familiariza cu clauzele acordului adițional la contract, înainte de încheierea acestuia, iar „Student Travel” S.R.L. nu a ținut cont de puterea diferită de negociere a părților. Astfel, prin acțiunile de obligare a semnării acordului de modificare a contractului în ajun de interviu la Ambasada S.U.A., acord în care erau inserate clauze dezavantajoase pentru studenți, motivând că este cerința Ambasadei S.U.A., „Student Travel” S.R.L. a admis un abuz în stabilirea clauzelor contractuale.

4. Declarațiile studenților oferite în cadrul interviurilor, vin să confirme opiniile și comentariile (*expuse în articol*), care reflectă atitudinea față de un fapt.

Totodată, studenții intervievați sunt de părerea că „Student Travel” S.R.L. a abuzat în mod grosolan de poziția sa de intermediar dintre ei și Ambasadă, influențându-i în mod direct de a semna acordul de modificare a contractului în grabă, chiar înainte de interviul de la Ambasada S.U.A.

5. Motivul fals, invocat studenților de către „Student Travel” S.R.L., conform căruia în caz de nesemnare a acordului la contract, studenții nu vor fi admiși la interviu la Ambasada S.U.A. sau le va fi refuzată eliberarea vizei de către Ambasada S.U.A.

6. Clauzele contractuale, modificate ulterior semnării contractului print-un acord, nu s-au negociat în mod individual de „Student Travel” S.R.L. cu persoana semnatară, fapt ce a creat în detrimentul beneficiarului un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților contractului. Modificările operate la contract, au schimbat în mod esențial, în aspect financiar, situația beneficiarilor semnatori. Astfel, clauza înserată în capitolul G pct. 3 al contractului stabilește că *„Dacă contractul a fost reziliat, iar Beneficiarului i-a fost eliberată forma DS-2019 sau dacă beneficiarul a primit refuz de viză la Ambasada SUA (cu excepția cazului când beneficiarul se încadrează în condițiile Viza Full Refund) atunci din costul programului se va restitui 195 dolari S.U.A. reieșind din suma achitată conform cap.D), pct.1, lit.b).”* Evident, că studenții care corespundeau criteriilor (aveau media de peste 7,50 a notelor, obținute în fiecare trimestru universitar și posedau un nivel conversațional de cunoaștere al limbei engleze) semnând contractual, erau siguri că în cazul unui eventual refuz de viză de la Ambasada SUA, față de ei va fi aplicată condiția Full Refund (rambursare completă) și că „Student Travel” S.R.L. le va restitui suma de 490 \$. De aceea, studenții consideră că la anularea respectivei clauze contractuale, operate în detrimentul beneficiarilor, „Student Travel” S.R.L. a aplicat mecanisme neonestе și incorecte.

7. Afirmațiile „Student Travel” S.R.L. precum că după aprilie 2017 a propus studenților care deja erau înscriși în program și aveau încheiate contracte cu „Student Travel” S.R.L. rambursarea integrală a sumelor achitate în cazul în care aceștea vor opta pentru rezilierea contractului și nu vor dori semnarea contractului de fidejusiune nu s-a confirmat prin careva probe.

8. La fel, e și cu afirmația „Student Travel” S.R.L., precum că studenților care s-au înscris în program după aprilie 2017 le-a fost comunicat, în prealabil și în formă scrisă necesitatea încheierii unui contract de fidejusiune, în ipoteza în care vor semna un contract de înscriere în programul „Work and Travel”. Probe confirmative că studenților li s-a comunicat, în prealabil și în formă scrisă, necesitatea încheierii unui contract de fidejusiune, nu s-au prezentat.

9. Ținem să menționăm că și afirmația precum că „Student Travel” S.R.L. a adoptat decizie de a nu solicita pe viitor achitarea penalității în mărime de 2000 dolari S.U.A. și de rambursare a sumelor deja achitate, aducând respectiva decizie la cunoștința plătitorilor, de asemenea, nu s-a probat cu careva instrumente probatorii.

Prin scrisorile nr. CN-06/170-1275 și nr. CN-06/171-1276 din 24 mai 2018, Consiliul Concurenței a remis părților cauzei Raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 24 din 02 octombrie 2017 pentru informare și, după caz, expunerea observațiilor pe baza acestuia în termen de 30 de zile lucrătoare.

Părțile cazului nu au prezentat în termenul stabilit de art. 59 alin. (3) al Legii concurenței observații asupra Raportului de investigație.

În conformitate cu art. 64 alin. (2) din Legea concurenței, prin scrisorile nr. 06/209-1582 și 06/210-1581 din 02 iulie 2018, întreprinderile „Student Travel” S.R.L. și „Center for American Exchange Programs” S.R.L. au fost invitate de Consiliul Concurenței la audieri pentru data de 06 iulie 2018.

Drept răspuns, „Center for American Exchange Programs” S.R.L. Center for American Exchange Programs” S.R.L. prin scrisoarea din 05 iulie 2018 (cu nr. de intrare 775), a comunicat că administratorul întreprinderii *** are deplasare de serviciu în S.U.A. și a solicitat fixarea și desfășurarea interviului după data de 11 iulie 2018.

Prin scrisorile nr. 06/220-1661 și 06/220-1662 din 10 iulie 2018 întreprinderile „Student Travel” S.R.L. și „Center for American Exchange Programs” S.R.L. au fost invitate, în mod repetat, la audieri pentru data de 17 iulie 2018.

În cadrul ședinței de audiere din data de 17 iulie 2018, reprezentanții întreprinderii „Student Travel” S.R.L. și-au exprimat dezacordul cu constatările din Raportul de investigație. Totodată, părțile pe cazul investigat au menționat că vor prezenta informații suplimentare, care ar conduce eventual la o altă evaluare a cazului.

Ulterior ședinței de audiere, întreprinderea „Student Travel” S.R.L. prin scrisoarea din 20 iulie 2018 (cu nr. de intrare 2595) și-a expus motivele dezacordului cu constatările din Raportul de investigație, menționând că: *„Raportul de investigație a omis să analizeze în mod multiaspectual toate circumstanțele cauzei, considerent din care se impune continuarea investigației și constatarea încălcărilor aduse la cunoștința Consiliului Concurenței”* și prezentând niște poze de pe rețele de socializare și o înregistrare video cu o durată de 50 secunde, efectuată la data de 22 august 2017, din care se vizualizează accesarea articolului *„Acord Travel și Student Travel, rechinii Work and Travel”* prin intermediul paginii web www.caep.md, paginii web www.facebook.com, profilului caep.md. La secunda 37 a înregistrării video se vizualizează textul *„Dacă tot vrei să riști alege o companie cinstită și onestă unde în caz de refuz de viză să nu pierzi mai mult de 300 usd. Anul acesta noi CAEP/Center for American Exchange Programs avem doar 75 de joburi și forme DS disponibile și acceptăm doar studenți anul 2 cu note bune și foarte puțini studenți anul 1. Pentru detalii vezi secțiunea CONTACTE”*. În vederea verificării informației din înregistrarea video, prezentată de întreprinderea „Student

Travel” S.R.L., la data de 08 august 2018 s-a accesat pagina web www.facebook.com, profilului [caep.md](http://www.caep.md) și s-a constatat faptul că pe profilul respectiv se vizualizează titlul articolului „Acord Travel și Student Travel, rechinii Work and Travel”. La încercarea de a accesa articolului respectiv, se face redirectionare la pagina web www.caep.md unde articolul nu este disponibil, vizualizându-se doar textul „That page can not be found” (în traducere – „această pagină nu poate fi găsită”). Urmare a celor constatate s-a întocmit proces-verbal de cercetare la fața locului nr. 16 din 08 august 2018.

Astfel, în contextul audierilor din 17 iulie 2018 și a scrisorii întreprinderii „Student Travel” S.R.L. din 20 iulie 2018 (cu nr. de intrare 2595), Consiliul Concurenței prin scrisorile nr. CN-06/234-1751 din 23 iulie 2018, nr. CN-06/278-1911 din 24 august 2018 a solicitat de la „Student Travel” S.R.L. prezentarea în termen de 5 zile lucrătoare a următoarelor informații:

- Date cu privire la numele, prenumele, datele de contact ale persoanelor, care au încheiat cu „Student Travel” S.R.L. contracte de participare la programul de schimb educațional-cultural pentru plecarea în S.U.A. în anul 2017;

- Date cu privire la acordurile adiționale la contract, inclusiv date cu privire la acordurile cu clauza neaplicării condițiilor full-refund (cu anexarea copiilor acestora);

- Date cu privire la sumele achitate și returnate în baza actelor semnate;

- Date cu privire la plecarea studenților în S.U.A. și reîntoarcere acestora.

La solicitările de informații, Consiliul Concurenței a acordat întreprinderii „Student Travel” S.R.L. termeni rezonabili pentru prezentarea informației și a atenționat despre răspundere în cazul neprezentării, prezentării incomplete și/sau eronate a informației solicitate.

Informația solicitată de Consiliul Concurenței prin scrisorile nr. CN-06/234-1751 din 23 iulie 2018 și nr. CN-06/278-1911 din 24 august 2018 avea ca scop elucidarea anumitor aspecte ale cauzei în vederea stabilirii existenței sau lipsei caracterului fals al informației răspândite de către „Center for American Exchange Programs” S.R.L. despre activitatea „Student Travel” S.R.L., respectiv și constatării existenței sau lipsei încălcării prevederilor art. 15 lit. b) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012.

Drept raspuns, întreprinderea „Student Travel” S.R.L., atât prin scrisoarea din 14 august 2018 (cu nr. de intrare 2743), cât și prin scrisoarea din 18 septembrie 2018 (cu nr. de intrare 2903) a comunicat că este în imposibilitate de a prezenta informația solicitată, invocând drept motiv nedispunerea de personal și de surse financiare, solicitând încetarea investigației pe motiv că în prezent companiile nu mai sunt concurenți pe piață și a comunicat că mai bine de un an de zile nu mai activează pe segmentul programelor de schimb cultural și a depus o cerere la autoritatea de licențiere în vederea retragerii licenței pentru genul de activitate menționat supra. Mai mult, prin scrisoarea din 18 septembrie 2018, întreprinderea

„Student Travel” S.R.L. a comunicat că renunță expres la plângerea depusă, solicitând, în mod repetat, încetarea investigației.

Astfel, pe de o parte, se constată că întreprinderea „Student Travel” S.R.L. în cadrul audierilor a solicitat continuarea investigației în vederea analizei multiaspectuale a circumstanțelor cauzei, iar, pe de altă parte, întreprinderea „Student Travel” S.R.L. nu a prezentat informațiile solicitate de Consiliul Concurenței, ignorând ambele solicitări de prezentare a informației, remise în adresa acesteia.

Totodată, în cadrul investigației, Consiliul Concurenței prin scrisoarea nr. CN-06/241-1773 din 26 iulie 2018 a solicitat de la Agenția Servicii Publice prezentarea informației cu privire la: ce tip de contracte și în ce termen urmează să prezinte pentru înregistrare Agenției Servicii Publice prestatorii serviciilor de încadrare/înscriere a studenților în programe de schimb educațional-cultural; obligativitatea prezentării Agenției Servicii Publice modificărilor operate în contractele, semnate între prestatorii de servicii și participanți (acorduri adiționale/anexe la contract) și în ce termen; măsurile întreprinse de Agenția Servicii Publice în cazul depistării unor eventuale clauze abuzive, incluse de către prestatorul de servicii în contractul de încadrare/înscriere a studenților în programe de schimb educațional-cultural, în acorduri adiționale și/sau anexele la contract. Suplimentar, s-a solicitat prezentarea copiilor contractelor de încadrare/înscriere a studenților în program de schimb educațional-cultural, a acordurilor adiționale/anexelor la contractele menționate, depuse de „Student Travel” SRL în perioada 2016-2017.

Ca răspuns, Agenția Servicii Publice prin scrisoarea din 20 august 2018 (*cu nr. de intrare 2774*) a relatat că actele care urmează a fi anexate la declarația privind obținerea licenței pentru genul de încadrare/înscriere a studenților în program de schimb educațional-cultural sunt indicate la art. 19¹ alin. (4) al Legii nr. 180-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la migrația de muncă. În conformitate cu prevederile art. 12⁸ alin. (1), (4) ale Legii nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător „temei pentru reperfectarea licenței este schimbarea datelor reflectate în licență, fără a căror actualizare însă nu poate fi identificată legătura dintre licență, obiectul acesteia și titular”, „modificarea datelor din documentele anexate la cererea (declarația) pentru eliberarea licenței care nu duc la schimbarea datelor reflectate în licență nu este temei pentru reperfectarea licenței. Titularul este obligat să înștiințeze autoritatea de licențiere despre toate modificările datelor din documentele anexate la cererea (declarația) pentru eliberarea licenței. Înștiințarea se prezintă la autoritatea de licențiere, personal, prin scrisoare recomandată sau prin poștă electronică, în termen de 10 zile de la survenirea modificărilor, împreună cu documentele (sau copiile de pe acestea) care confirmă modificările în cauză.” A mai comunicat că temeiurile privind suspendarea și retragerea licențelor pentru genul de activitate menționat sunt stipulate la art. 19² și

art. 19³ ale Legii nr. 180-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la migrația de muncă. Anexat, a remis proiectul contractului de prestare servicii, prezentat de către „Student Travel” S.R.L. la declarația privind eliberarea licenței. Totodată, Agenția Servicii Publice a comunicat că prin decizia nr. 09 din 20 martie 2018 licența seria A MMII nr. 054231 din 07 iunie 2016, eliberată „Student Travel” S.R.L. pentru genul „activitatea de încadrare/înscriere a studenților în programe de schimb educațional-cultural în S.U.A.”, a fost retrasă.

Astfel, în temeiul prevederilor art. 12⁶ alin. (3), art. 12⁸ alin. (1), (4) ale Legii nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, art. 19¹ al Legii nr. 180 din 10.07.2008 cu privire la migrația de muncă, se constată că „Student Travel” S.R.L., în calitate de titular de licență, urma să înștiințeze autoritatea de licențiere despre toate modificările datelor din documentele anexate la cererea (declarația) pentru eliberarea licenței, ceea ce înseamnă că modificările la contractul de participare la programul de schimb educațional-cultural, operate prin acorduri adiționale, urmau a fi prezentate de „Student Travel” S.R.L. autorității de licențiere, în termen de 10 zile de la survenirea modificărilor, împreună cu documentele (sau copiile de pe acestea) care confirmă modificările respective. Însă, astfel de acțiuni din partea reclamantului nu s-au întreprins, actele menționate nefiind prezentate autorității de licențiere, fapt care denotă lipsa diligenței din partea „Student Travel” S.R.L. în raport cu autoritatea de licențiere, pe de o parte, și cu studenții, pe de altă parte.

Reieșind din circumstanțele expuse și informațiile administrate la dosarul cauzei pe parcursul examinării, se stabilește că, nu poate fi constatată încălcarea regulilor concurențiale pe piața relevantă, iar „Center for American Exchange Programs” S.R.L. nu a realizat acțiuni de defaimare sau punere în pericol a reputației sau credibilității concurenților prin răspândirea de către aceasta a unor afirmații false despre activitatea unui concurent sau despre produsele acestuia, afirmații ce dăunează activității concurentului, în cazul dat - „Student Travel” S.R.L.

4. Calificarea legală a acțiunilor constatate

Acțiunile întreprinderii „Center for American Exchange Programs” S.R.L., examinate pe parcursul prezentei investigații, nu pot fi calificate în sensul art. 15 lit. b) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, deoarece nu au fost identificate probe suficiente pentru constatarea încălcării prin răspândirea afirmațiilor false despre activitatea întreprinderii „Student Travel” S.R.L.

Constituția Republicii Moldova reglementează în articolul 32, incluzându-l în categoria drepturilor fundamentale, dreptul la libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, enunțând atributele esențiale ale libertății de exprimare și limitele exercitării acestui

drept.

Pornind de la prevederile art. 16 alin. 1 din Codul Civil, orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale. În același timp, unul din principiile de bază ale protecției dreptului la onoare, demnitatea și reputația profesională este principiul cu privire la echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat, se regăsește la art.3 al Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Potrivit art. 513 din Codul Civil, în virtutea raportului obligational părțile contractului trebuie să se comporte *„cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.”*

În conformitate cu art. 2 al Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare se consideră *„judecată de valoare - opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit”*. În același timp, articolul 24 alin. (1) lit. d) din Legea menționată stabilește obligația reclamantului de a dovedi că *„judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient”*.

Potrivit prevederilor art. 14 alin. (1) din Legea concurenței, *„se interzice întreprinderilor să realizeze acțiuni de concurență neloială”*. Art. 4 al aceleiași act normativ, definește concurența neloială drept *„orice acțiune, realizată de întreprinderi în procesul concurenței, care este contrară uzanțelor oneste în activitatea economică”*. Totodată, conform prevederilor normei sus menționate, întreprinderea reprezintă *„orice entitate, inclusiv asociație de întreprinderi, angajată în activitate economică, indiferent de statutul juridic și de modul de finanțare al acesteia”*.

Conform art. 15 lit. b) al Legii concurenței, *„Este interzisă discreditarea concurenților, adică defăimarea sau punerea în pericol a reputației sau credibilității acestora prin: b) răspândirea de către o întreprindere a unor afirmații false despre activitatea unui concurent sau despre produsele acestuia, afirmații ce dăunează activității concurentului.”*.

Potrivit art. 52 alin. (1) *„La sesizarea presupuselor acțiuni anticoncurențiale, autorul plîngerii trebuie să prezinte probe în susținerea faptelor pe care își întemeiază plîngerea”*. Iar conform art. 52 alin. (3) al Legii concurenței, *„În procedura de examinare a presupuselor cazuri de încălcare a legislației concurențiale, sarcina probei încălcării îi revine Consiliului Concurenței”*.

Totodată, potrivit art. 14 alin. (8) al Legii concurenței, *„În urma examinării cazului de concurență neloială, Plenul Consiliului Concurenței adoptă o decizie privind constatarea acțiunilor de concurență neloială sau privind lipsa acestora”*.

În concluzie, pentru angajarea răspunderii prevăzute de art. 15 lit. b) al Legii concurenței trebuie întrunite cumulativ următoarele condiții: discreditarea concurentului să fie efectuată prin răspândirea de către o întreprindere a unor

afirmații false despre activitatea altei întreprindere-concurent sau despre produsele acestuia, afirmații ce dăunează activității concurentului.

Astfel, având în vedere actele și faptele constatate în cadrul examinării cauzei, acțiunile întreprinderii „Center for American Exchange Programs” S.R.L. nu întrunesc elementele constitutive ale acțiunilor de concurență neloială interzise prin prevederile art. 15 lit. b) din Legea concurenței.

Reieșind din circumstanțele de drept și de fapt expuse, precum și în temeiul prevederilor art. 14 alin. (8), art. 39, art. 41, art. 65 alin. (1) lit. a) ale Legii Concurenței, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. A înceta investigația cazului, inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 24 din 02 octombrie 2017, în privința întreprinderii „Center for American Exchange Programs” S.R.L., deoarece pe parcursul desfășurării acesteia nu au fost identificate probe suficiente privind încălcarea prevederilor art. 15 lit. b) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, care ar justifica aplicarea sancțiunilor.
2. Prezenta Decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința părților.

**Președintele Plenului
Consiliului Concurenței**

Viorica CĂRARE